

Økonomisk Politik

For

Vesthimmerlands Kommune

Budgetlægningen 2020 - 2023

*Godkendt i Økonomiudvalget
13. marts 2019*

Afsnit 1 - Indledning:

Denne "Økonomiske Politik 2020 – 2023" skal efter Økonomiudvalgets godkendelse ses som fagudvalgenes rammer for udarbejdelse af budgetforslag for 2020 – 2023.

Den økonomiske politik er ikke bindende for Byrådet i den afsluttende fase af budgetvedtagelsen.

I henhold til styrelsesloven er det Økonomiudvalget, der er forpligtet til at fremlægge et forslag til et budget i balance.

- §37 Forslag til kommunens årsbudget for det kommende regnskabsår udarbejdes af Økonomiudvalget til kommunalbestyrelsen senest den 15. september.
- §38 Økonomiudvalgets forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag skal undergives 2 behandlinger i kommunalbestyrelsen med mindst 3 ugers mellemrum.
- §38 stk. 2 Kommunalbestyrelsens 2. behandling skal foretages senest den 15. oktober.

Ifølge den kommenterede styrelseslov §37.

Loven har således tildelt Økonomiudvalget ansvaret for udarbejdelse af forslag til kommunens årsbudget og budgetoverslag. Økonomiudvalget har således en selvstændig kompetence. Byrådet kan dog vedtage generelle beslutninger. F.eks.

- Fastlægge en samlet økonomisk ramme for de kommunale udgifter
- Hvilken p/l-udvikling der skal anvendes
- Befolkningsudvikling (demografi)
- Kommunens indkomstgrundlag
- Kommunens struktur (oprette/nedlægge institutioner m.v.)

Byrådet må dog ikke gribe ind i Økonomiudvalgets budgetforberedelse ved at træffe beslutninger, der har karakter af budgetbehandling.

I Styrelseslovens §21 stk. 3 er de stående udvalg forpligtet til at yde budgetbidrag til Økonomiudvalget.

Det er Økonomiudvalgets opgave at udøve en koordinerende funktion, og Økonomiudvalget kan derfor foretage ændringer i budgetbidragene fra de stående udvalg (ud fra en overordnet vurdering af kommunens interesser). Økonomiudvalget må – hvis ikke allerede udmeldt af Byrådet – fastlægge hvilke forudsætninger budgetlægningen skal baseres på. Udvalgene kan ikke modsætte sig, at Økonomiudvalget foretager ændringer i udvalgenes bidrag.

1.1 Pejlemærker

Byrådet vil i de kommende år styre udviklingen efter nedenstående økonomiske politik. Målene er pejlemærker. Økonomiudvalget fastlægger med godkendelsen de overordnede økonomiske målsætninger gældende for budgetperioden 2020-2023.

De overordnede målsætninger er, at sikre at Vesthimmerlands Kommune i perioden skaber balance i økonomien i den 4-årige periode under hensyn til:

• Opretholdelse af et økonomisk og fagligt bæredygtigt serviceniveau overfor borgere og virksomheder   • Et anlægsprogram, der sikrer opretholdelse af kapitalen   • En balance mellem udgifter og indtægter, så der ikke tæres på likviditeten   • Der over årene sker nedbringelse af den skattefinansierede langfristede gæld

Et bæredygtigt serviceniveau defineres i denne forbindelse som et udgiftsniveau svarende til gennemsnittet for sammenlignelige kommuner.

1.2 Politiske fokusområder

Plan- og Bæredygtighedsstrategien	
<p>Byråd Byrådet fastsætter de politiske fokusområder. Som oplæg til budgetperioden 2020-2023 er defineret</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vores Liv - Vores Vækst - Vores børn og unge 	<p>Byrådet fastsætter den overordnede plan- og bæredygtighedsstrategi. Afledt heraf kan Byrådet allokere penge til bestemte formål, og som dermed skal indgå i en langsigtet budgetlægning.</p>

Vesthimmerlands Kommune angiver i den politiske ledestjerne, at der skal være en sund økonomi. ←

En sund økonomi kan kun opnås, såfremt der foreligger et godt og gennembearbejdet budget, hvor der så vidt muligt er taget hensyn til de udfordringer kommunerne står overfor, og således at budgettet er godt dokumenteret med de forudsætninger, som de enkelte budgettal hviler på.

Budgetlægningen er en udfordrende proces, hvor kommunen hvert år er nødsaget til at reducere de samlede udgifter. Med de nuværende bloktilskudsregler og kommunal udligning, har vi i mange år måttet konstatere, at kommunens indtægter ikke stiger så meget, at det kan dække den almindelige pris- og lønfremskrivning af budgettet.

Iflg. KL's nøgletal fra "Kend din Kommune" i januar 2019 fremgår, at Vesthimmerlands Kommune har det laveste indkomstgrundlag pr. indbygger i Danmark. I forhold til

landsgennemsnittet har indbyggerne i Vesthimmerlands Kommune et beskatningsgrundlag på 82,2%.

Der er herudover store udfordringer, idet flere områder oplever et stigende pres.

- Kommunerne skal løbende effektivisere og digitalisere for at leve op til økonomaftalerne.
- De demografiske udfordringer, hvor der vil være behov for at flytte væsentlige ressourcer fra folkeskoleområdet til ældreområdet.
- Et faldende antal indbyggere i den arbejdsduelige alder må forventes at medføre et fald i de kommunale skatteindtægter.

Befolkningsudviklingen har de sidste år vist et faldende indbyggertal (folkeregistertal)

Antal indbyggere pr. 1. januar

2014	2015	2016	2017	2018	2019
37.479	37.399	37.296	37.285	37.277	37.108

Jfr. Statistikbanken (nov. 2018) skønnes Vesthimmerlands Kommunens befolkning at udvikle sig således:

	2018	2028	Forskydning
0-6 år	2599	2677	78
7-17 år	5009	4404	-605
18-25 år	3106	2642	-464
26-65 år	18555	17519	-1036
66-69 år	1998	2086	88
70-79 år	3976	4418	442
80-89 år	1682	2602	920
90+	352	446	94
I alt	37277	36794	-483

Kommunernes budgetter er meget afhængige af den aftale, der kan indgås mellem Regeringen og KL. En ny aftale gældende for budget 2020 forventes godkendt primo juni 2019.

Når KL har orienteret nærmere om aftalens indhold, kan der være behov for at justere denne økonomiske politik. Der vil i juni måned blive afholdt et budgetorienteringsmøde for Byrådet. På dette møde gennemgås indholdet i budgetaftalen, og evt. forslag til justering af den økonomiske politik.

Såfremt man politisk ønsker at prioritere nogle indsatsområder (jfr. Plan- og bæredygtighed) kan det være nødvendigt at der flyttes midler fra et andet område. En måde som tidligere har været anvendt hertil har været at skabe et politisk råderum allerede tidligt i budgetprocessen. Dette er opretholdt i den nye økonomiske politik som målsætning nr. 5.

1.3 Overhæng fra budgetaftalen 2019-2023

Med budgetaftalen for 2019 har Byrådet direkte og indirekte peget på nogle mål, som administrationen skal arbejde videre med.

I budgetaftalen er der flere budgetalternativer der ikke indeholder økonomi, men der er i budgetaftalen indført kommentarer.

I budgetaftalen har aftaleparterne bl.a. forpligtet sig på

- at udarbejde et forslag til en styrket proces for en af de planlagte boligudstyknings
- at arbejde med at sikre bedre information til borgerne om bl.a. bibliotekernes tilbud
- at sikre borgerne en bedre information ved ankomst til administrationsbygningerne
- at udarbejde en model for demografiregulering på ældreområdet
- at analysere udgiftsudviklingen på det specialiserede voksenområde med henblik på at sikre, at der tages højde for den demografiske udvikling
- at Børne- og Familieudvalget til budgetarbejdet for 2020 udarbejder en ny finansieringsmodel for at kunne udtage ledelse af normeringen og øge åbningstiden
- at der udarbejdes et regelsæt for lokaletilskud til medlemmer over 25 år. Ændringen må ikke medføre en stigning i egenbetalingen for brugere under 25 år
- at den fremtidige organisering af sorggrupperne drøftes i fællesskab i Kultur- og Fritidsudvalget samt Børne- og Familieudvalget

På anlægsområdet har Byrådet ved budgetaftalen for 2019 allerede peget på anlægsudgifter i 2020 i størrelsesordenen 87,530 mio. kr. + grundkapital på 5,000 mio. kr.

1.4 Godkendelse af Den Økonomiske Politik

Den Økonomiske Politik er indstillet af Direktionen den 26. februar 2019, og godkendt af Økonomiudvalget den 13. marts 2019

Administrationen indstiller

- at den økonomiske politik godkendes og dermed er fundamentet for procedurene for udarbejdelse af budget 2020 – 2023
- at Tids- og Procesplanen for tilblivelsen af budget 2020 godkendes
- at Økonomiudvalget tager stilling til model for fremskaffelse af en samlet politisk råderumspulje på 15 mio. kr.
- at der bør ses på strukturtilpasninger på skoleområdet, og at der bør foretages en udgiftsanalyse på psykiatri- og handicapområdet med henblik på nedbringelse af udgifterne.

Beslutning i Økonomiudvalget den 13. marts 2019

Fraværende: Palle Jensen

Administrationens indstilling godkendt med undtagelse af indstillingens bullet 4 vedrørende strukturtilpasninger på skoleområdet.

Forslag til råderum udarbejdes i forhold til følgende beløbsrammer:

Økonomiudvalget 3,364 mio. kr.

Sundhedsudvalget 6,964 mio. kr.

Beskæftigelsesudvalget 0,133 mio. kr.

Børne- og Familieudvalget 3,949 mio. kr.

Kultur- og Fritidsudvalget 0,243 mio. kr.

Teknik- og Miljøudvalget 0,347 mio. kr.

Svend Jørgensen og Allan Ritter Andersen ønsker, at nedsætte skatten med 0,1%-point i 2020 og at finansieringen - udover det statslige tilskud - skaffes ved indfrielse af kortfristede lån på ca. 16 mio. Derved bliver nedsættelsen udgiftsneutral for kommunen i budgetperioden.

Theresa Berg Andersen tager forbehold for teksten på side 10, hvorfor inklusion ikke må sættes i forbindelse med økonomi.

Økonomiudvalget besluttede, at budgetseminaret afholdes 26. og 27. september 2019.

Afsnit 2 – De økonomiske muligheder / udfordringer for budget 2020-2023

2.1 Foreløbig budgetbalance

Udgangspunktet for budgetlægningen 2020-2023 er ubalancen i det godkendte budget for 2019. Ubalancen fremgår af resultatbudgettet som en afbalancering af budgettet med en reduktion af driftsudgifterne:

Hele 1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Budgetbalance jfr. Godkendt budget 2019	0	0	0	0
Tilbageført afbalancering af drift	9.407	21.359	36.713	36.713

Efter at Byrådet godkendte budgettet for 2019 blev der i Finansloven for 2019 indført en kompensationsordning til kommunerne gældende for 2019 og 2020. Vesthimmerlands Kommune er tildelt 7,572 mio. kr. i 2019 og i 2020. Ordningen omfatter kommuner, som får et lavere udligningsbeløb fra 2019 blandt andet på grund af ændringer i den måde, kommunernes budgetter nu bliver gjort op på.

Finansloven – udligningsbeløb for 2019 og 2020	-7.572	0	0	0
--	--------	---	---	---

Der er usikkerhed om hvorledes en ny udligningsreform vil påvirke økonomien i Vesthimmerlands Kommune ligesom det nuværende finansieringstilskud fylder en stor del af kommunens indtægter (bloktilskuddet).

Det lykkedes ikke at få forlænget partnerskabsaftalen med Økonomi- og Indenrigsministeriet i 2018, hvorfor der ligeledes kan være usikkerhed om kommunens tilskud som vanskeligt stillet kommune.

Tilbageført særtilskud §16 vanskeligt stillede kommuner	12.996	12.996	12.996	12.996
Tilbageført finansieringstilskud - 3,5 mia. kr.	33.816	33.816	33.816	33.816

Befolkningsnedgangen i Vesthimmerlands Kommune fortsætter. Fra 2018 til 2019 er befolkningstallet faldet med 169 indbyggere.

Det påvirker kommunens tilskud (socioøkonomiske forhold for nedgang i befolkningstallet over de sidste 5 år), og vil derfor medføre et større tilskud. Omvendt vil et faldende befolkningstal påvirke kommunens generelle bloktilskud (aldersbestemt tilskud pr. borger).

Der har været en ekstraordinær udvikling for mange kommuner fra 2018 til 2019. Dette påvirker i høj grad tilskuddet til Vesthimmerlands Kommune. Den overraskende udvikling i fordeling af tilskud til kommunerne for nedgang i befolkningstallet viser, at der er tale om et skrøbeligt grundlag, hvorfor beregningerne for overslagsårene 2021-2021 må tages med et stort forbehold.

Se nærmere i afsnit 6.

Ny beregning af socioøkonomisk nedgang i folketal (150.000 kr. pr. person)	-14.044	-13.970	-13.921	-8.872
Faldende bloktilskud færre indbyggere	3.072	3.161	3.589	3.589

Ved nulstilling af de særlige tilskud, og indregning af de øvrige ændringer fremkommer følgende budgetbalance:

Budgetbalance efter korrektion af indtægter	37.675	57.362	73.193	78.242
--	---------------	---------------	---------------	---------------

Såfremt finansieringstilskud og særtilskud helt bortfalder, vil Vesthimmerlands Kommune stå med en budgetudfordring på 22,4 mio. kr. i 2020 og 201,1 mio. kr. for hele budgetperioden.

Umiddelbart synes Vesthimmerlands Kommune fortsat at være i målgruppen for at kunne modtage både finansieringstilskud og særtilskud – se ad 13) side 22. Hvorledes en omlægning af bloktilskuddet vil påvirke Vesthimmerlands Kommune er p.t. usikkert. En evt. omlægning af bloktilskuddet forventes dog først at kunne have virkning fra 2021.

I mangel af bedre bud indlægges en positiv forventning om, at de nuværende tilskud også vil være gældende for 2020.

Tilbageført særtilskud §16 vanskeligt stillede kommuner	-12.996	-12.996	-12.996	-12.996
Tilbageført finansieringstilskud - 3,5 mia. kr.	-33.816	-33.816	-33.816	-33.816

Såfremt Vesthimmerlands Kommune tildeles samme særtilskud og finansieringstilskud som i 2019 fremkommer følgende budgetbalance.

Budgetbalance hvis særtilskud = 2019	-9.137	10.550	26.381	31.430
---	---------------	---------------	---------------	---------------

I henhold til budgetaftalen for 2019 skal der udarbejdes en model for demografiregulering på ældreområdet. Sundheds- og Kulturforvaltningen har i samarbejde med VIVE udarbejdet en model der dels tager hensyn til stigningen i antal ældre og stigningen i antal leveår dels indregner en effekt af "sund aldring". Beregningerne viser behov for en årlig tilførsel af yderligere 2,2 mio. kr. (+ regulering).

Afsat til demografiregulering af ældreområdet jfr. Budgetaftalen for 2019 - VIVE model	2.200	4.500	6.900	9.300
--	-------	-------	-------	-------

Efter indregning af demografimodel fremkommer følgende budgetbalance:

Budgetbalance med fuld pris- og lønfremskrivning	-6.937	15.050	33.281	40.730
---	---------------	---------------	---------------	---------------

Med ovenstående ændringer fremkommer et budgetoverskud i 2020 men et budgetunderskud i overslagsårene 2021-2023.

For at undgå en budgetlægning med store forskelle i driften i budgetåret og overslagsårene foretages følgende ændringer i forhold til budgetoverslagsårene i budgetaftalen for 2019.

Svømmehallen opføres i kommunalt regi og lånegarantierne overføres derfor til anlæg.

- Anlægsudgift i stedet for en lånegaranti vil alt andet lige give kommunen en yderligere lånedispensation på 5 mio. kr. (gældende for de 3 år 2020, 2021 og 2022)
- Kultur- og Fritidsudvalgets budget er tilført 2,0 mio. kr. i 2020 og 4,0 mio. kr. i 2021 til dækning af drift af nyt svømmecenter. Heri er inkluderet servicering af lån på 65 mio. kr. (løbetid på 20 år)

I det øgede driftstilskud på 2,0 / 4,0 mio. kr. var indregnet låneservicering på 3,731 mio. kr. årligt for et lån med hovedstol på 65 mio. kr. og en afdragstid på 20 år jfr. Interessentgruppens oplæg.

Når svømmecenteret opføres kommunalt, vil alle anlægsudgifter være kommunens, og lån indgår derfor i den kommunale låntagning. Der udtages derfor tilskud fra folkeoplysning på 1,2 / 2,4 mio. kr. årligt, som ellers ville være udbetalt som låneservicing. (Beregnet som 65 mio. kr. i lån over 30 år).

Hele 1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Budgetbalance med fuld pris- og lønfremskrivning	-6.937	15.050	33.281	40.730
Svømmehal som kommunal				
-Yderligere anlæg i stedet for garanti	10.000	10.000	10.000	0
-Yderligere låneoptagelse	-5.000	-5.000	-5.000	0
-Ydelse på lånoptagelse (renter og afdrag)		600	1.200	1.200
-Folkeoplysning mindre tilskud til S/I		-1.200	-2.400	-2.400

I børne- og familieudvalgets budget for 2019 er der foretaget en reduktion på 922.000 kr. som følge af faldende antal skolebørn. Budgetteknisk er denne korrektion alene foretaget på budgetåret 2019 – og er således tilbageført i 2020.

Demografireguleringen fortsættes, og derfor vil reduktionen formentlig også få fuld virkning i 2020. Endelig demografiregulering på børne- og skoleområdet foretages umiddelbart inden sommerferien.

Demografi på dagpasning - indregnet etårig i budget 2019	-922	-922	-922	-922
--	------	------	------	------

Med henblik på at skabe budgetbalance i hele budgetperioden fremrykkes anlægsarbejder fra 2021 og 2022 til 2020. De samlede anlægsudgifter i budgetperioden er forhøjet med 30 mio. kr. (svømmecenteret fra lånegaranti til kommunalt anlægsprojekt). Som konsekvens heraf – og for at opretholde et gennemsnitligt anlægsniveau på omkring 90 mio. kr. årligt foretages en reduktion af anlæggene i 2022 og 2023 (nedskrives med i alt 20 mio. kr.).

Fremrykke anlæg fra 2021 og 2022	10.000	-5.000	-5.000	0
Reduktion anlæg 2022-2023			-10.000	-10.000

Forslag til ny budgetbalance	7.141	13.528	21.159	28.608
-------------------------------------	--------------	---------------	---------------	---------------

For at nedbringe ubalancen indregnes en netto reduktion af driftsudgifterne med 5,0 mio. kr. årligt i perioden 2020-2023.

Forslag til råderum 2020	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Hensat til tilbagekøb / nye driftsønsker mv.	10.000	10.000	10.000	10.000

Forslag til råderum 2021		-15.000	-15.000	-15.000
Hensat til tilbagekøb / nye driftsønsker mv.		10.000	10.000	10.000

Forslag til råderum 2022			-15.000	-15.000
Hensat til tilbagekøb / nye driftsønsker mv.			10.000	10.000

Forslag til råderum 2023				-15.000
Hensat til tilbagekøb / nye driftsønsker mv.				10.000

Budgetbalance efter råderum og tilbagekøb	2.141	3.528	6.159	8.608
--	--------------	--------------	--------------	--------------

Afsnit 3 - Effektmål

I den Økonomiske Politik for 2019-2022 indgår:

"I budgetprocessen skal hvert udvalg – inden for de politiske fokusområder - arbejde med at definere 3-5 forslag til mål, som udvalget ved regnskabsaflæggelsen kan lade sig måle på.

Målsætningerne – der kan være et eller flerårige - skal være tydelige i forhold til de vigtigste resultater, man ønsker at skabe og opnå for kommunens borgere og virksomheder.

Arbejdet forventes udført i perioden fra april til august således at alle målene kan indgå i den afsluttende budgetlægning for det samlede kommunale budget for budgetperioden 2019-2022."

Fra udvalgene er der i 2018 udarbejdet effektmål på følgende områder:

Økonomiudvalget

- Salg af kommunale grunde – mål om salg af 29 boligparceller og 4 erhvervsgrunde i 2019.
- Medarbejdertilfredshed – mål om at 95% af medarbejderne oplever arbejdsglæde, trivsel og generelt godt arbejdsmiljø
- Borgertilfredshed – mål om en tilfredshedsforbedring på 10% indenfor specifikke områder
- Sagsbehandlingstider – mål om en forbedring på 10% i opfyldelsesgraden

Beskæftigelsesudvalget

- Flere personer skal i beskæftigelse eller uddannelse i stedet for at være på offentlig forsørgelse
- Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft
- Flere jobparate personer på kontanthjælp skal i beskæftigelse, og flere aktivitetsparate bliver jobparate eller kommer i beskæftigelse.
- Flere uddannelseshjælpsmodtagere skal i uddannelse og/ eller beskæftigelse.

Børne- og Familieudvalget

- Opfyldelse af minianalysens mål om at 94,5 % af eleverne er inkluderet (eksklusionsprocent 5,5 %) i almenklasserne pr. 1. januar 2020.
- Budgettet til STU elever er steget fra 21,6 i 2013 til 44,96 i 2018. Det svarer til en stigning i udgifter fra 5.620.044 kr. til 11.015.000 kr.
  - o Målet i 2019 er at iværksætte forebyggende tilbud for de unge i samarbejde med Familieafdelingen, Beskæftigelsesafdelingen og Psykiatri & Handicap.
  - o Der skal iværksættes tiltag, således at behovet for STU tilbud mindskes. Budgetmål er, at budgettet i kroner og antal ikke overstiger 2018 niveau.
- Nedgang i antallet af socialt betingede anbringelser i plejefamilier, og på opholdssteder og i institutioner.
- Flere børn og unge går ned ad indsatstrappen, jf. Vesthimmerlandsmodellen.

Kultur- og Fritidsudvalget

- Vi ønsker at anvende vores midler bedst muligt for vores borgere og brugere. I 2018 foretager vi et serviceeftersyn af vores tilskudsordninger med henblik på harmonisering og effektivisering. Vi undersøger desuden muligheden for at 25 års reglen afskaffes.
- En kulturuge inspirerer børn, unge og ældre til at tage del i de lokale fællesskaber. Vi ønsker derfor at gennemføre en kulturuge i 2019, hvor målet er flere deltagere i alle aldre end i 2018.

- Vi tager initiativ til partnerskaber om idræt og kultur mellem kommunens foreninger og daginstitutioner, skoler og ungdomsuddannelser, så børn og unge motiveres til idræt og bevægelse.

Sundhedsudvalget

I Vesthimmerlands Kommune ønsker vi, at borgernes selvhjulpnehed skal øges.

- Mindst 30 % af deltagerne i såvel rehabiliteringsforløb i hjemmeplejen som i Rehabiliteringshuset skal være helt selvhjulpne og mindst 30 % skal være delvist selvhjulpne efter endt rehabiliteringsforløb.
- Mindst 25 % af modtagere af sundhedslovsydelser skal ved udgangen af 2019 leveres i sygeplejeklinik.
- Vi følger løbende op på borgernes udvikling og tilpasser ydelsesniveauet til det aktuelle behov.
- Gevinsterne af de digitale investeringer på sundheds- ældre og handicapområdet skal være høstet senest ved indgangen til 2019.
- Vi reducerer vores andel af forebyggelige indlæggelser af +65 årige fra eget niveau i 2017.

Teknik- og Miljøudvalget

- Borgerinddragelse – bl.a. forenkle ansøgningsprocedure for frivillige (ansøgning om arrangementer, eks. Byfest, aktiviteter i foreningerne), afholde infomøder m.v.
- Cirkulær økonomi – indsatser vedr. recycling, øget genbrug og reducere af madspild
- Turisme – styrke kvalitet og omsætning i turisterhvervet
- Reduktion i udledning af CO₂ – mål at være CO₂ neutral i 2030

Afsnit 4 – Økonomisk Politik

For budgetperioden 2020-2023 fastsættes følgende mål (kommentarer til de enkelte mål følger efter opstillingen):

	Målsætning	Beskrivelse
1	Den kommunale udskrivningsprocent fastholdes	Skatteprocenten fastholdes på de nuværende 27,0% Grundskyld fastholdes uændret på 7,20 ‰ for landbrug m.v. 22,82 ‰ for øvrige Der opkræves ikke dækningsafgift
2	Den skattefinansierede langfristede gæld nedsættes.	Den skattefinansierede langfristede gæld nedsættes med gennemsnitligt 15 mio. kr. årligt i budgetperioden (samlet nedsættelse med 60 mio. kr. i budgetperioden 2020-2023). Målsætningen kan i særlige tilfælde fraviges (se nedenfor i afsnit 2.2).
3	Anlægsudgifterne skal udgøre ca. 2.400 kr. indbygger (skatte- og brugerfinansieret).	Der afsættes netto anlæg på 355 mio. kr. i budgetperioden 2020 – 2023 (gennemsnit 88,75 mio. kr. pr. år). I dette beløb indgår midler til den kommunale grundkapital (5 mio. kr. hvert år). Den kommunale jordforsyning antages at være i balance (Udgifter og Indtægter afsættes med hver 3,0 mio. kr.)
4	Kassebeholdning efter kassekreditreglen skal udgøre 3% af kommunens brutto drifts- og anlægsbudget. (I 2019 udgør summen 3,001 mia. kr.)	Målet svarer til, at den gennemsnitlige kassebeholdning skal være omkring 90 mio. kr. Der skal budgetteres med et budgetoverskud, såfremt den gennemsnitlige kassebeholdning kommer under 90 mio. kr.
5	I det foreløbige budget for 2020 skal der arbejdes med at skabe et centralt råderum til politisk prioritering.	Til brug for politisk prioritering af indkomne ønsker (drift og anlæg) samt til evt. tilbagekøb af driftsbesparelser hensættes <u>10 mio. kr.</u> I det foreløbige skøn for 2020 er der en budget ubalance på ca. 7,1 mio. kr. og i 2021 en budget ubalance på ca. 13,5 mio. kr. Udvalgene skal i 2020 fremlægge reduktionsforslag for i alt <u>15 mio. kr.</u>
6	Der skal udarbejdes/videreudvikles en model for demografiregulering på ældreområdet	Jfr. Budgetaftalen for 2019. Der foreligger en beregningsmodel udarbejdet af Vive (se afsnit 2.6 nedenfor)
7	Kommunens aktivitets- og serviceniveau skal i budgetperioden tilpasses det gennemsnitlige niveau	Reduktion i kommunens driftsudgifter kan ske ved besparelser, rationaliseringer og effektiviseringer.

	for sammenlignelige kommuner.	Som nøgletal anvendes VIVE og KL´s "Kend din kommune"
8	Der skal arbejdes på fortsat at skabe øget gennemsigtighed på tværs af udvalgene – og fortsat fokus på samlet budgetoverholdelse.	Som udgangspunkt gives der ikke kassefinansierede tillægsbevillinger.
9	Faldet i børnetal skal kunne udløse en kommunal besparelse.	Der foretages automatisk demografiregulering af basisbudgettet på dagtilbuds- og skoleområdet, der indregnes i basisbudgettet.
10	Kommunens mellemværende med forsyningsområdet (renovation) skal udlignes i indeværende budgetperiode.	I budgetfasen indregnes afvikling af evt. mellemværende med forsyningsområdet. En evt. saldo skal forsøges afviklet over en 5 års periode.
11	Politiske mål (3-5 mål pr. udvalg, og fastsættes med afsæt i de politiske fokusområder – se afsnit 1.2)	I budgetprocessen skal hvert udvalg definere mål, som udvalget følger op på i regnskabet. Målene skal udarbejdes, så der så vidt muligt kan evalueres på om de er opfyldt.
12	Det løbende arbejde med budgettet sker under respekt og iagttagelse af økonomiaftalen mellem KL og Regeringen	Budgetoplægget holder sig under den udmeldte serviceramme (for kommunen). Anlægsramme (samlet for alle kommuner). Skatteudskrivning (tager udgangspunkt i den statsgaranterede udskrivning).
13	Likviditetstilskud og særtilskud indregnes med provenu svarende til 2019 budgettet	<ul style="list-style-type: none"> Likviditetstilskud indregnes med 33,81 mio. kr. Særtilskud (§16) indregnes med 12,996 mio. kr.

Ad 1 – Den kommunale udskrivningsprocent fastholdes

Flertallet i Byrådet, der stod bag budgetaftalen for 2019 har skønnet, at der ikke på nuværende tidspunkt – med de økonomiske vilkår kommunen står over for – sammenholdt med den generelle økonomiske situation i Danmark, er mulighed for at nedsætte skatten.

For 2018 er følgende data gældende for de nordjyske kommuner

Region Nordjylland		Kommune	Grundskyld	Beskatnings	Kirke	Dækningsafgift i promille			Statsgar.
		Procent	Promille	niveau	Procent	Privat	Off. GV	Off. FV	udskr. Grl.
773	Morsø	25,8	24,68	25,70	1,20	-	-	-	149.449
787	Thisted	25,5	23,75	25,35	1,28	-	11,88	8,75	152.908
810	Brønderslev	26,9	31,23	27,03	1,09	-	15,00	8,75	147.445
813	Frederikshavn	26,2	29,90	26,38	1,03	-	14,95	8,75	157.713
820	Vesthimmerland	27,0	22,82	26,74	1,18	-	-	-	146.306
825	Læsø	26,5	34,00	27,26	1,30	-	15,00	8,75	149.567
840	Rebild	25,5	26,09	25,47	1,20	-	13,04	5,00	158.118
846	Mariagerfjord	25,9	28,80	25,99	1,15	-	-	8,75	153.604
849	Jammerbugt	25,7	32,85	26,19	1,20	-	15,00	8,75	150.126
851	Aalborg	25,4	26,95	25,42	0,98	5,35	13,47	8,75	157.646

860 Hjørring	25,9	34,00	26,36	1,19	-	15,00	8,75	153.844
Gennemsnit	25,8	28,55	25,90	1,10				154.466

Kilde: Indenrigsministeriets nøgletal 13-12-2019

Beskatningsniveauet er et vejet gennemsnit af kommuneskat og grundskyld.

Hertil kommer kirkeskat og opkrævning af dækningsafgift, hvor Vesthimmerlands Kommune IKKE opkræver dækningsafgift af forretningsejendomme og offentlige (regionale og statslige) virksomheder.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag er statens skøn over hvor meget hver borger i de respektive kommuner forventes at have i skattepligtig indkomst.

Nedsættelse af skatten med 0,1% medfører et provenutab på 5,5 mio. kr. Hertil er knyttet en kompensationsordning med tilskud fra staten:

- 75% første år
- 50% i år 2 og 3
- 25% i år 4

Herefter fuld kommunal udgift (mindre indtægt)

Hele 1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
0,1 % skatnedsættelse koster	5.500	5.500	5.500	5.500
Kompensation (75 - 50 - 50 - 25)	-4.125	-2.750	-2.750	-1.375
Netto mindre provenu	1.375	2.750	2.750	4.125

Om kompensationsordningen:

Økonomi- og Indenrigsministeriet skriver den 28. juni 2018 (om 2019-budgetlægnigen)

"Hvis en af de omfattede kommuner i perioden 2020-2022 igen forhøjer skatten opgjort som den samlede provenuændring for kommunen som følge af ændringer i udskrivningsprocenten, grundskyldspromillen og promillen for udskrivning af dækningsafgift for erhvervsejendomme, bortfalder tilskuddet til kommunen. I forhold til nedsættelse af skatten i 2019 vil kommunen heller ikke frem til og med 2023 være omfattet af den såkaldte "frit lejde" bestemmelse, som fritager kommuner, der tidligere har nedsat skatten, for eventuelle individuelle sanktioner i forbindelse med en skattestigning. Kommunen kan dog fortsat være omfattet af frit lejdebestemmelsen for eventuelle tidligere skatnedsættelser."

Der er ikke kommet dokumenteret/aftalt materiale om en evt. "frit lejde" bestemmelse for 2020-budgettet.

Ad 2 – Den skattefinansierede langfristede gæld nedsættes.

Forventet udvikling i den langfristede gæld jfr. Budgetaftalen for 2019

Skattefinansieret	R2018	B2019	B2020	B2021	B2022
Primo	520.836	544.050	531.146	516.639	498.248
Afdrag	-34.564	-38.236	-41.077	-43.891	-45.620
Låneoptagelse	57.778	25.332	26.570	25.500	25.000
Ultimo	544.050	531.146	516.639	498.248	477.628

Ad 3 Anlægsudgifterne skal udgøre ca. 2.400 kr. pr. indbygger

Med udgangspunkt i befolkningstallet i befolkningsprognosen, og med kr. 2.400 pr. indbygger (i 2018-priser) kan der beregnes følgende anlægsbehov opgjort i mio. kr.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I alt	37.277	37.207	37.150	37.071	37.008	36.958
Anlæg kr.	2.400	2.448	2.496	2.546	2.597	2.650
Anlægssum	89,5	91,1	92,7	94,4	96,1	97,9

I tabellen er der regnet med en pris- og lønstigning på 2%.

I den økonomiske politik er der indregnet anlægsudgifter for gennemsnitlig 88,75 mio. kr. i budgetperioden 2020-2023. Tallet fremkommer således:

1.000 kr.	2019	2020	2021	2022	2023
Anlægsprojekter jfr. det godkendte budget for 2019	92.097	87.530	59.272	48.600	0
Indregnet tilpasning i budget		-2.530	25.728	36.400	85.000
Afsat til anlæg 2019 - 2022	92.097	85.000	85.000	85.000	85.000
Svømmecenter konverteret fra lånegaranti		10.000	10.000	10.000	
Fremrykke anlæg fra 2021 og 2022		10.000	-5.000	-5.000	
Reducere anlæg i 2021 og 2022				-10.000	-10.000
Korrigeret anlægsbudget		105.000	90.000	70.000	75.000
Afsat grundkapital til almene boliger		5.000	5.000	5.000	5.000
I alt anlæg og grundkapital		110.000	90.000	75.000	80.000

Nøgletal for skattefinansierede anlæg pr. indbygger.

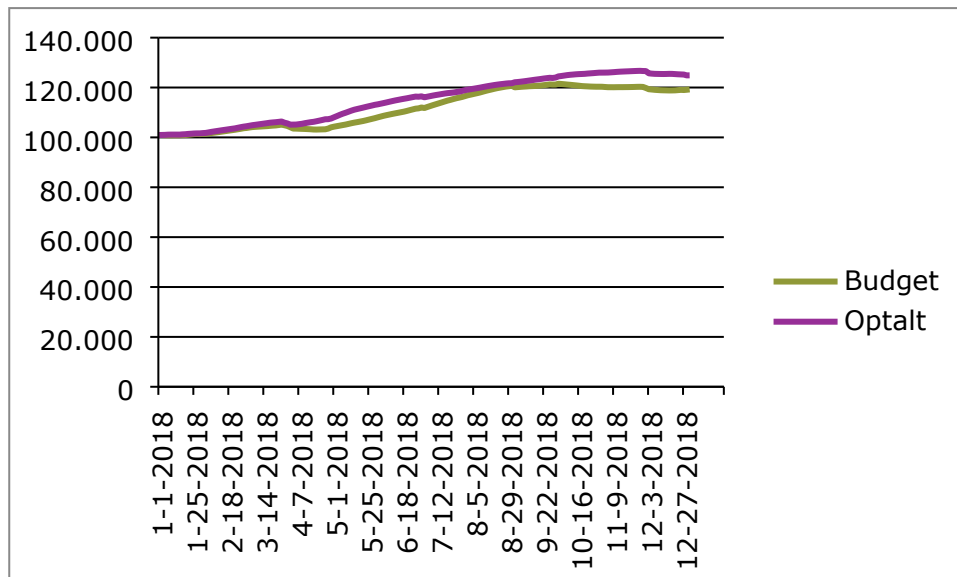
Bruttoudg. til skattefinansieret anlæg pr. indbygger	2016	2017	2018 Budget
	Regnskab	Regnskab	
Region Nordjylland			
Morsø	5.111	2.202	1.875
Thisted	2.209	3.703	3.107
Brønderslev	1.422	1.120	807
Frederikshavn	2.262	1.897	2.003
Vesthimmerland	3.287	2.956	1.952
Læsø	835	2.155	1.010
Rebild	2.163	1.928	2.515
Mariagerfjord	2.632	3.745	2.062
Jammerbugt	2.703	1.977	1.647
Aalborg	2.784	2.505	2.394
Hjørring	3.107	2.063	1.610
Gennemsnit	2.700	2.440	2.106

Kilde: Indenrigsministeriets nøgletal 22/11-2018

Ad 4 - Kassebeholdning efter kassekreditreglen skal udgøre 3% af kommunens brutto drifts- og anlægsbudget. (I 2018 udgør summen 2,978 mia. kr.)

Likviditeten har i 2018 udviklet sig således:

Der er ikke p.t. udarbejdet skøn over likviditeten i 2019 og 2020. Det forventes dog ikke, at der med nuværende regnskabsresultat for 2018 og en afbalanceret budgetlægning for 2019 og 2020 vil være problemer med at overholde målet om en gennemsnitlig kassebeholdning på 90 mio. kr.

Ad 5 - Politisk råderum

I henhold til målsætningen, skal der fremlægges budgetreduktionsforslag for i alt 15 mio. kr.

Der fremlægges 4 forskellige modeller for fordeling af råderumspuljen på udvalg:

5.1 Nøgletalsmodel.

Nøgletalsmodellen tager udgangspunkt i nøgletallene fra VIVE vedr. budget 2018. Nøgletallene dækker ca. 96% af kommunens udgifter, og skønnes dermed at være repræsentativ i forhold til fordeling af rammen.

Fordelingen af de 15 mio. kr. sker i forhold til den andel, som det enkelte område har merudgifter i forhold til sammenlignelige kommuner.

VIVE nøgletal for budget 2019	Nøgletalsmodel	
	Besparelses-potentiale mio. kr.	Andel af 15 mio. kr.
Områder med højere udgift pr. borger		
Dagpasning	-10.504	-1.798
Folkeskole	-30.538	-5.226
Tilbud til ældre	-12.817	-2.194

Børn og unge med særlige behov	-653	-112
Voksne med særlige behov	-32.648	-5.588
Administration	-485	-83
	-87.645	-15.000
Se afsnit 7 - nøgletal		

5.2 Matematisk model

Den matematiske model fordeler råderummet på de enkelte udvalg i forhold til deres andel af serviceudgifterne.

1.000 kr.	Matematisk model	
	Serviceudgifter budget 2019	Andel af 15 mio. kr.
Økonomiudvalget	267.398	-2.364
Sundhedsudvalget	590.755	-5.223
Beskæftigelsesudvalget	32.861	-291
Børne- og Familieudvalget	660.036	-5.835
Kultur- og Fritidsudvalget	60.005	-530
Teknik- og Miljøudvalget	85.659	-757
I alt	1.696.714	-15.000

5.3 Kombineret model I

Den kombinerede model I fordeler råderummet i forholdet 50% som andel af nøgletalsmodellen og 50% af den matematiske model

5.4 Kombineret model II

Den kombinerede model II fordeler råderummet i forholdet 50% som andel af nøgletalsmodellen og 50% af den matematiske model. Dog er Økonomiudvalgets andel beregnet som fuld virkning af den matematiske model. De øvrige udvalgsområders andel er reduceret i forhold hertil.

1.000 kr.	Kombineret model I og II				
	Matematisk	Nøgletal	I alt	50%	50% / 100% ØK
Økonomiudvalget	-2.364	-83	-2.447	-1.223	-2.364
Sundhedsudvalget	-5.223	-7.781	-13.004	-6.502	-5.964
Beskæftigelsesudvalget	-291		-291	-145	-133
Børne- og Familieudvalget	-5.835	-7.136	-12.971	-6.486	-5.949
Kultur og Fritidsudvalget	-530	0	-530	-265	-243
Teknik- og Miljøudvalget	-757	0	-757	-379	-347
I alt	-15.000	-15.000	-30.000	-15.000	-15.000

Økonomiudvalget besluttede den 13. marts 2019 at det samlede råderum på 15 mio. kr. fremskaffes således:

1.000 kr.	Økonomiudvalget den 13. marts 2019	
		Andel af 15 mio. kr.
Økonomiudvalget		-3.364
Sundhedsudvalget		-6.964
Beskæftigelsesudvalget		-0,133
Børne- og Familieudvalget		-3,949
Kultur- og Fritidsudvalget		-0,243
Teknik- og Miljøudvalget		-0,347
I alt		-15.000

Ad 6 - Demografimodel.

Befolkningsfremskrivning jfr. Statistikbanken i november måned 2018 gældende for Vesthimmerlands Kommune

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
0-6 år	2.599	2.591	2.588	2.593	2.571	2.629
7-17 år	5.009	4.914	4.839	4.786	4.748	4.634
18-25 år	3.106	3.053	2.984	2.901	2.834	2.788
26-65 år	18.555	18.507	18.438	18.371	18.262	18.181
66-69 år	1.998	1.921	1.917	1.877	1.896	1.909
70-79 år	3.976	4.127	4.213	4.304	4.382	4.421
80-89 år	1.682	1.732	1.802	1.871	1.940	2.017
90+	352	362	369	368	375	379
I alt	37.277	37.207	37.150	37.071	37.008	36.958

Et fald på 78 personer (2018-2019) 0-17 årige.
En stigning på 134 personer (2018 til 2019) over 65 år

På ældreområdet betyder demografien en stor forskydning og vækst i antallet af +65 årige.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
+65 årige	8008	8142	8301	8420	8593	8726
Vækst						
Basis 2018		134	293	412	585	718
Basis 2019			159	278	451	584

En model udarbejdet af Sundhedsafdelingen – på baggrund af VIVE-udkast viser et behov for tilførsel af ca. 2,2 mio. kr. årligt

Nettovirkningen kan derfor indskrives i basisbudgettet med følgende beløb:

+65 årige	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mio. kr.			2,2	4,5	6,8	10,3

Den langsigtede demografiske udvikling vil alt andet lige have betydning for alle kommunens udgifter.

Driftsmæssig konsekvenser	Anlægs-mæssige konsekvenser
<p>0-6 årige = dagtilbud Kommunen driver eller betaler for en 100% belægning eller pasning i vuggestue, dagpleje, børnehave, aldersintegreret institution, privat pasning.</p>	<p>En forhøjet efterspørgsel efter dagtilbudspladser vil kræve planlægning og etablering af flere dagtilbudspladser end i dag.</p> <p>En 100 børns børnehave koster ca. 20 mio. kr. som anlægsinvestering.</p>
<p>7-17 årige = folkeskole Såfremt det antages at alle børn benytter den kommunale folkeskole, vil der skulle foretages en reduktion. En elev i folkeskolen koster ca. 40.000 kr. Et fald på 600 elever vil derfor skulle medføre en reduktion af udgifterne på ca. 24 mio. kr. årligt.</p>	<p>Et fald af antal elever i denne størrelsesorden vil forment kræve strukturdebat om opretholdelse af nuværende skoler – eller tilpasning på anden måde.</p> <p>Der kan være anlægs-mæssige konsekvenser hvis der er tale om nedlæggelse af skoler eller anden anvendelse af lokaler m.v.</p>
<p>7-17 årige = fritidstilbud Antallet af 7-17 årige falder med 12%. Det vil have en effekt på kommunens udgifter til fritidstilbud. Der vil givet opstå behov for at flytte midler, idet små idrætsforeninger vil have svært ved at få driften til at hænge sammen (antal brugere) –</p>	<p>Med et fald på 12% i antal brugere kan der ses på halkapacitet til de forskellige sportsretninger idet der må forventes et fald i efterspørgslen.</p>
<p>7-17 årige = foranstaltninger for børn og unge At fald i antallet bør medføre en reduktion i udgifterne til særlige foranstaltninger for børn og unge.</p>	
<p>18-25 årige = fritidstilbud For 18-25 årige er ungdomsuddannelse og universitet mv. det vigtigste. Et fald på 15% i potentielle brugere, må have en effekt på kommunens udgifter til fritidstilbud.</p>	<p>Et fald kan medføre lavere efterspørgsel efter ungdomsboliger.</p>
<p>26-65 årige = arbejdsmarked Et fald på 6% i arbejdsstyrken fra 2018 til 2028 kan medføre store udfordringer for kommunens erhvervsliv. Specielt skal bemærkes, at der fortsat er indregnet en nettotilvækst på 200 indvandrede, hvoraf 60% forventes at være i den arbejdsduelige alder. Et fald i antal indbyggere på arbejdsmarkedet</p>	

<p>har en stor påvirkning på kommunens indtægter. Et fald i antal arbejdsstyrken på 1.036 personer vil medføre et fald i det kommunale udskrivningsgrundlag på ca. 150 mio. kr. årligt (ca. 145.000 pr. indbygger). Med en skatteprocent på 27 betyder dette et tab på ca. 40 mio. kr. årligt</p>	
<p>66-69 årige = overgang til pension Gruppen ændrer sig kun en smule, og der er dermed begrænset påvirkning af de kommunale udgifter</p>	
<p>70-74 årige = pensionister Gruppen ændrer sig kun en smule, og der er dermed begrænset påvirkning af de kommunale udgifter</p>	
<p>Over 75 årige = pensionister Der forventes en stor stigning i antallet af pensionister over 75 år og specielt en stor stigning i antal pensionister over 80 år.</p> <p>Specielt stigningen i antal ældre over 80 år på 1.000 indbyggere vil kunne påvirke udgiftsniveauet. En gennemsnitlig pris på 67.000 kr. vil medføre et øget udgiftspres på 67 mio. kr. (excl. Sund aldring m.v.)</p>	<p>Det kan overvejes, om den store stigning i antallet af ældre vil medføre behov for et øget antal ældreboliger – og om disse skal være i regi af ældrecentervirksomhed.</p>

Ad 7 - Nøgletal for sammenlignelige kommuner

Målsætningen betyder, at kommunens udgifter skal tilpasses, såfremt udgifterne pr. modtager/borger overstiger udgiften i sammenlignelige kommuner.

Fra VIVES nøgletal kan udtrækkes udgifterne på 19 forskellige områder. Udgifterne svarer til ca. 96% af kommunens udgifter, og synes derfor at være repræsentativ i forhold til eks. Fordeling af råderum.

Såfremt dette mål forfølges, vil der skulle foretages store reduktioner på udgifterne til børne- og skoleområdet samt på psykiatri og handicapområdet.

VIVE - generelle nøgletal - Budget 2019	Østthimmerlands Kommune	Smnl. gruppen	Region Nordjyll.	Hele landet	Forskel	Antal	Mulighed 1.000 kr.
Ressourceforbruget på 19 udgiftsområder, budget 2019							-17.521
Børnepasning, kr. pr. 0-5 årig	69.909	65.136	67.368	73.388	-4.773	2201	-10.504
Folkeskolen, kr. pr. 6-16 årig	81.840	75.585	80.341	78.763	-6.255	4882	-30.538
Tilbud til ældre, kr. pr. 65+ årig	39.407	37.894	40.152	41.047	-1.513	8474	-12.817
Kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger kr. pr. 17-64 årig (ekskl. forsikrede ledige)	4.979	5.703	4.332	4.809	723	21720	15.708
Sygedagpenge kr. pr. 17-64 årig	1.901	2.280	2.312	1.955	379	21720	8.238
Førtidspensioner kr. pr. 17-64 årig	8.000	7.592	7.856	6.357	-409	21720	-8.874
Personlige tillæg mv. pr. pensionist	464	547	510	484	83		0
Boligsikring kr. pr. 17-64 årig	532	548	486	636	16	21720	353
Børn/unge med særl. behov, kr.pr. 0-22 årig	11.508	11.440	12.595	10.059	-67	9685	-653
Voksne med særlige behov, kr. pr. 18-64 årig	11.253	9.713	11.062	8.701	-1.540	21195	-32.648
Tilbud til udlændinge (bruttodrift) kr. pr. 18-64 årig	1.236	1.457	1.246	1.111	221	21195	4.679
Revalid., ress.forløb og løntilskud pr.17-64 årig	4.396	5.582	5.401	4.324	1.185	21720	25.746
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv. kr. pr. indb.	1.272	1.546	1.622	1.790	273	37277	10.192
Vejvæsen kr. pr. indb.	1.222	1.260	1.127	981	38	37277	1.419
Redningsberedskab kr. pr. indb.	294	233	317	240	-61		0
Administration mv. kr. pr. indb. (ekskl. lønpuljer, tjenestem.pension og interne forsikringspulj	6.395	6.382	6.971	6.048	-13	37277	-485
Sundhedspleje og tandpleje, kr. pr. 0-17 årig	2.959	3.012	2.899	2.850	53	7608	407
Sundhedsvæsen, genoptr. og foreb. kr.pr. in	4.796	5.052	4.796	4.830	256	37277	9.549
Natur- og miljøbeskyttelse kr. pr. indb.	160	232	266	143	73	37277	2.707

Som nøgletal anvendes

- ECO nøgletal udgivet af Vive
Kan hentes via kommunens hjemmeside (søg nøgletal)
- "Brug nøgletal i styringen" udgivet af KL
Publikation udgivet i forbindelse med KØF i januar 2019

Ad 8 - Mål for økonomistyringen

Kommunen vil arbejde for at der fortsat er gennemsigtighed på tværs af udvalg og fortsat fokus på budgetoverholdelse. Som udgangspunkt gives der ikke kassefinansierede tillægsbevillinger.

Politisk er der fokus på tidlige genopretningsplaner. Målet med budgetopfølgningerne er budgetoverholdelse og godkendelse af genopretningsplaner.

Administrativt søges dette opnået ved at udbygge kommunens ledelsesinformationssystem med det mål, at der månedsvi forelægges informationer for udvalg og byråd. Endvidere vil der månedligt blive aflagt rapportering om den aktuelle kassebeholdning og dennes forventede udvikling.

Med tiltagene sikres hurtig opfølgning på evt. afvigelser i forhold til det forventede med inddragelse af det politiske niveau. Rapporteringerne er skriftlige og dermed sikres dokumentation m.v.

Mål for budgettildelinger på det skattefinansierede område

Budgettildelingerne på det skattefinansierede område tager udgangspunkt i budgetoverslagsåret 2020, som er vedtaget ved budgetgodkendelsen for 2019.

Budgettet kan teknisk tilrettes for følgende forhold:

- Politiske beslutninger siden vedtagelse af budget 2019 med virkning i 2020.
- Effekten af den indgåede aftale mellem Regeringen og Kommunernes landsforening (ligger formentlig klar i juni måned 2019), herunder:
  - a. Udvikling i overførselsudgifter (kontanthjælp, sygedagpenge, førtidspensioner m.v.). Administrationen udarbejder skøn over de forventede udgifter, og denne sammenholdes med KL's forventede udvikling på områderne
  - b. Udgifterne til de forsikrede ledige fastsættes til samme beløb som indtægten fra beskæftigelsestilskuddet.
  - c. Nye love samt opgaveflytninger mellem kommune, region og stat (DUT) Administrationen kan indregne merudgifter/indtægter jfr. lov- og cirkulæreprogrammet – dog maks. Kommunens DUT-andel.
  - d. Udgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering fastsættes til samme beløb, som indgår i kommunens bloktilskud til formålet.

Ad 9 - Demografi

Befolknings-, ældre- og skoleprognoserne viser, at der er store forskydninger i befolkningsgrupperne. Frigjorte ressourcer fra fald i en befolkningsgruppe må ikke bruges til udviklingstiltag uden Byrådets politiske prioritering.

Der foretages demografiregulering af basisbudgettet:

- Børneområdet, hvor Børne- og Arbejdsmarkedsforvaltningen udarbejder materiale til beregning af de økonomiske konsekvenser ved til- og afgang af børn i hhv. dagpasningsalderen og i skolealderen.
- Ældreområdet, hvor Sundhedsforvaltningen foretager beregning af de økonomiske konsekvenser ved tilgang af ældre (VIVE-modellen).

Den Økonomiske Politik fastsætter præmisserne, og udmønter den konkrete beregning af de økonomiske konsekvenser.

Ad 10 - Mål for forsyningsområdet

Ved budgetlægningen skal det sikres, at et evt. mellemværende mellem kommunen og forsyningsområdet afvikles over maks. 5 år.

I budgetperioden afsættes en nettodriftsindtægt på 1,5 mio. kr. pr. år, således at der skabes mulighed for at tilbagebetale etablering af den ny genbrugsplads i Farsø og det etablerede deponi.

Ultimo 2018 forventes kommunen at have et tilgodehavende i forsyningen på 5,6 mio. kr. primært på grund af genbrugspladsen i Farsø.

Ad 11 - Politiske mål

Byrådet fastsætter for byrådsperioden politiske fokusområder (se afsnit 1.2).

I budgetprocessen skal hvert udvalg – inden for de politiske fokusområder - arbejde med at definere 3-5 forslag til mål, som udvalget ved regnskabsaflægningen kan lade sig måle på.

Målsætningerne – der kan være et eller flerårige - skal være tydelige i forhold til de vigtigste resultater man ønsker at skabe og opnå for kommunens borgere og virksomheder.

Arbejdet forventes udført i perioden fra april til august således at alle målene kan indgå i den afsluttende budgetlægning for det samlede kommunale budget for budgetperioden 2019-2022.

Målstyringen handler om de resultater, som kommunens indsats skal rettes mod at opnå, og om indholdet og kvaliteten af de leverede ydelser

Ad 12 - Respekt og iagttagelse af økonomiaftalen

Hvert år forhandler KL og regeringen en aftale om kommunernes økonomi for det kommende budgetår. Aftalen fastlægger både udgifts- og indtægtsrammerne for kommunerne set under ét, og specielt (netto)serviceudgifts-, (brutto)anlægsudgifts- og skatteudskrivningsniveauet er i fokus med henblik på at efterleve hhv. budgetloven og skattestoppet.

Aftalen indeholder derudover en lang række indsatsområder, bl.a. som følge af ny lovgivning (reformer mm.), hvor der knyttes finansiering til, såfremt indsatsområderne vurderes at have økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Aftalen mellem KL og regeringen indgås som før nævnt for kommunerne under ét, og KL forestår derfor på det kommunale fællesskabs vegne en tæt koordineringsproces med henblik på at sikre en samlet aftaleoverholdelse fra aftaleindgåelse og frem mod den enkelte kommunes budgetvedtagelse. Formålet er ikke blot at sikre aftaleoverholdelse, men også at værne kommunerne imod statslige sanktioner.

Ad 13 – Likviditetstilskud og særtilskud

Ved budgetlægningen for budgetperioden 2020 – 2023 indregnes likviditetstilskud og særtilskud med samme provenu som blev opnået i 2019-budgettet.

Det forventes, at der efter valget i foråret 2019 vil blive taget initiativ til en ny udligningsordning. Først i forbindelse med denne forventes der ændret på de nuværende aftaler om likviditetstilskud og særtilskud.

Med de nuværende ordninger opfylder Vesthimmerlands Kommune de overordnede betingelser for at modtage bidrag fra disse ordninger.

Orienteringsskrivelse fra Økonomi- og Indenrigsministeriet den 29. august 2018

Kommuner med demografiske udfordringer

Kriterier

1. Større fald i befolkningstallet 2014-2018
2. Større vækst i befolkningstallet 2016-2018
3. Lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2019 (statsgaranti)
4. Vækst i andel 70+ årige 2016-2018
Eller fald i andel 0-16 årige 2016-2018
5. Høj andel 80+ årige i 2018
6. Lav beskæftigelsesfrekvens i 2016

Kommuner med aktuelle økonomiske udfordringer

Kriterier

1. Lav gennemsnitlig likviditet pr. indbygger i 2. kvartal 2018
2. Lav vækst i beskatningsgrundlaget pr. indbygger 2018-2019

- Og beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2019 under landsgennemsnittet*
3. *Svag driftsbalance pr. indbygger i 2018*
Og beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2019 under landsgennemsnittet
  4. *Høj ledighed 2017*
  5. *Fald i indtægter (indkomstskat, grundskyld og udligning) fra 2018-2019*
  6. *Større fald i bruttoanlægsudgifter pr. indbygger fra 2015-2017*
Og lave bruttoanlægsudgifter pr. indbygger i 2015-2017

Kommuner med vedvarende økonomiske udfordringer

Kriterier

1. *Lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2019 (statsgaranti)*
2. *Højt beskatningsniveau i 2018*
3. *Høj langfristet gæld ultimo 2017*
4. *Høje udgifter til overførsler pr. 17-64 årige i 2017*
5. *Høje udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-17 årige i 2017*
6. *Høje udgifter til førtidspension pr. 17-64 årige i 2017*

Kommuner med lav udgiftsvækst på kernevelfærdsområderne og lave anlægsudgifter

Kriterier

1. *Lav udvikling i nettoudgifter til børnepasning pr. 0-13 årig 2015-2017*
Og lave udgifter på området i 2015
2. *Lav udvikling i nettoudgifter til folkeskolen pr. 6-16 årig 2015-2017*
Og lave udgifter på området i 2015
3. *Lav udvikling i nettoudgifter til ældreområdet pr. 65+ årig 2015-2017*
Og lave udgifter på området i 2015
4. *Lave udgifter til ældreområdet pr. 67+ årig for budget 2018*
5. *Lave udgifter til voksne med særlige behov pr. 18-66 årig for budget 2018*
6. *Lave bruttoanlægsudgifter pr. indbygger på kvalitetsfondsområderne 2015-2017*
Og lave bruttoanlægsudgifter pr. indbygger i 2016-2017
7. *Særlig lave bruttoanlægsudgifter pr. indbygger på kvalitetsfondsområderne 2015-2017*
Og særlig lave bruttoanlægsudgifter pr. indbygger i 2016-2017
8. *Lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger 2019 (statsgaranti)*

Hensyn i øvrigt

Udover kommunernes opfyldelse af et eller flere af de fire hovedkriterier inddrages foruden kommunernes ansøgninger og kommunernes størrelse en række øvrige forhold og økonomiske nøgletal ved fordelingen af særtilskud efter § 16.

Bl.a. kan i fastsættelsen af særtilskudsbeløb også inddrages udviklingen i øvrige tilskud, herunder om kommunen har et ekstraordinært tab i 2019 i forhold til i 2018 ved opdateringen af befolkningsnedgangskriteriet i den generelle udligning.

Udviklingspartnerskaber

Der er ikke lagt op til at indgå nye udviklingspartnerskaber med virkning fra 2019.

Konklusion vedrørende fordeling af tilskud

Tilskud fordeles til de kommuner, der opfylder et vist antal af kriterierne i de fire kategorier nævnt i afsnit 3.1.-3.4. I fastsættelsen af beløb indgår bl.a. opfyldelsen af kriterier, eventuelle hensyn nævnt i afsnit 4 samt ansøgningen fra kommunen.

Afsnit 5 - Tids- og procesplan

Tids- og Procesplan for budgetlægningen 2020-2023

Tid og sted	Handling	Ansvarlig
Direktionen 6. februar 2019	Direktionen udarbejder et oplæg (powerpoint) til en økonomisk politik for budgetlægningen 2020-2023 til Økonomiudvalgets temamøde den 13. februar 2019	Budget og Regnskab
Økonomiudvalget 13. februar 2019	Temamøde Økonomiudvalget præsenteres for Direktionens oplæg til en økonomisk politik for budgetlægningen 2020-2023. PowerPoint præsentationen gøres tilgængelig på nettet.	Direktionen
Direktionen 25. februar 2019	Direktionen udarbejder et forslag til en økonomisk politik for budgetlægningen 2020-2023 til Økonomiudvalgets temamøde den 13. februar 2019	Budget og Regnskab
Økonomiudvalget / MED 13. marts 2019	Der er i den politiske mødekalendar afsat møde mellem ØK og HovedMed. På mødet orienteres om Økonomiudvalgets dagsordenspunkt om den økonomiske politik og tids- og procesplanen for budgetlægningen 2020-2023.	Direktører
Økonomiudvalget 13. marts 2019	Økonomiudvalget behandler Direktionens indstilling om en økonomisk politik for budgetlægningen 2020 - 2023. Behandler og godkender en tids- og procesplan	Direktionen
Administrationen 14. marts 2019	Den økonomiske politik og tids- og procesplan udsendes til alle høringsberettigede parter til orientering (opmærksom på at få planlagt dialog- og høringsmøder).	Budget og Regnskab
Administrationen Marts til september 2019	Administrationen arbejder med muligheder for at kunne reducere driftsbudgettet. Det er administrative overvejelser, som kan bringes i spil i de faglige udvalg.	Direktører
Fagudvalgene april – juni 2019	Fagudvalgene orienteres om den økonomiske politik – herunder det eventuelle beløb, som det enkelte udvalg skal bidrage med til den politiske råderumspulje. Fagudvalgene fastsætter herefter selv en procedure og tidsplan for den politiske budgetbehandling i udvalget med hensyn til. <ul style="list-style-type: none"> - Bidrag til råderum - Ønsker til ny drift - Anlægsønsker 	Direktører
Fagudvalgene april – august 2019	Fagudvalgene arbejder indtil august måned 2019 med at formulere 3-5 effektmål for fagudvalgets område.	Direktører
Byrådet 28. marts 2019 TEMAMØDE II	Temamøde om Økonomisk Politik og tids- og procesplan. På temamødet gennemgås foreløbigt resultatbudget jfr. en økonomisk politik herunder <ul style="list-style-type: none"> - Forventninger til kommunale indtægter - Driftsrammer og anlægsrammer 	Direktionen

	<ul style="list-style-type: none"> - Politisk råderum - Tids- og procesplan for budgetlægningen 	
Økonomiudvalget 10. april 2019	Der forventes at foreligge en udmelding fra KL om forventet pris- og lønniveau for budget 2020. På den baggrund udmeldes de første foreløbige rammer (budgetoplæg) for udvalgenes budget 2020.	Budget og Regnskab
Fagudvalgene 3. – 6. juni 2019 Økonomiudvalget 12. juni 2019	<p>Fagudvalgene behandler budgetalternativerne – rådighed/besparelse – driftsønsker – anlægsønsker.</p> <p>Udvalgenes beslutning fremsendes til Økonomiudvalget til behandling den 12. juni 2019. De budgetreduktioner, driftsønsker og anlægsønsker der af udvalget indstilles at indgå i den videre budgetbehandling klargøres til høring.</p> <p>Økonomiudvalgets egne budgetreduktioner, driftsønsker og anlægsønsker klargøres til høring efter mødet den 12. juni 2019.</p>	Direktører
Medio juni måned 2019	Direktionen deltager i orienteringsmøde om økonomiaftalen for 2020 (forventes fremlagt af KL medio juni måned).	Direktører
Økonomiudvalget 12. juni 2019	Økonomiudvalget orienteres om den aktuelle status på budgetarbejdet. Økonomiudvalget drøfter evt. ansøgninger om lånedispensationer og ansøgning om særtilskud.	Budget og Regnskab
Byrådet 20. juni 2019	<p>Orientering om Økonomiaftalen for 2019 Det forventes at KL´s orienteringsmøder herom er afholdt, og Byrådet orienteres om en evt. ændret budget(u)balance som resultat heraf.</p> <p>HovedMed deltager med 3 tilhørere</p>	Direktører
Ultimo juni	KL forventes at have udsendt budgetvejledning til Lov- og cirkulæreprogrammet og revideret pris- og lønskøn.	Budget og Regnskab
Administrationen Primo juli måned	<p>Efter økonomiaftalen – og KL´s budgetvejledninger - tilpasser Budget og Regnskab budgettet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pris- og lønskøn - Lov- og cirkulæreprogram - Overførselsudgifter (rammer) - Aktivitetsbestemt medfinansiering (ramme) - Indtægterne tilpasses <p>Nye budgetrammer for de enkelte udvalg udsendes.</p>	Budget og Regnskab
Budget og Regnskab Primo juli måned	Ansøgning om lånedispensationer og særtilskud indsendes til ministeriet.	Budget og Regnskab
Høring 5. august måned 2019 – 23. august	Alle budgetalternativer skal høres i de respektive høringsberettigede fora. Forvaltningerne udsender materiale og	Alle

2019	<p>mødeindkaldelse. Møderne i MED skal planlægges afholdt således at det hierarkiske høringsprincip overholdes:</p> <p>Lokaludvalg ➤ Fællesudvalg ➤ Forvaltningsudvalg ➤ HovedMED</p> <p>Beslutning træffes på laveste MED-niveau (der hvor sagen vedrører). Lokaludvalg og fællesudvalg høres først og derefter forvaltningsudvalg og Hovedmed.</p>	
Direktionen Uge 32 (7. og 8. august 2019)	<p>For at kvalitetssikre de enkelte forvaltningers forslag til budget for 2020-2023 gennemgår Direktionen sammen med afdelingschefen for Budget og Regnskab budgetmaterialet fra de enkelte udvalgsområder.</p> <p>I gennemgangen af materialet til det enkelte fagudvalg deltager Økonomifunktionen og evt. afdelingschefer for området.</p> <p>7. august 2019 kl. 9.00 – 12.00 Sundhedsudvalget Kultur- og Fritidsudvalget 7. august 2019 kl. 13.00 – 16.00 Økonomiudvalget Teknik- og Miljøudvalget 8. august 2019 kl. 13.00 – 16.00 Børne- og Familieudvalget Beskæftigelsesudvalget</p> <p>De respektive økonomifunktioner medtager materiale (besparelser, ønsker og anlæg samt halvårsregnskab) til uddeling på mødet</p>	Direktører
Fagudvalgene 12. – 14. august	<p>Orienteres om budgetstatus (kvalitetssikring). Udvalgene godkender endeligt budgetalternativerne reduktioner, driftsønsker og anlægsønsker. Såfremt nye budgetalternativer er fremkommet siden juni mødet skal disse også sendes i høring.</p>	Direktører
Pakning af budgetmappe 15. august – 30. august 2019	<p>Alle forvaltninger indsender efter fagudvalgsmøderne i august materiale til Budget og Regnskab med de endelige</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bidrag til råderum - Driftsønsker - Anlægsønsker <p>Udsættes således at budgetmappen udsendes den 12. september 2019.</p>	Alle forvaltninger ansvarlige for at indsende bidrag til Budget og Regnskab
Økonomiudvalget 21. august 2019	<p>Orienteres om budgetstatus (kvalitetssikring). Udvalget godkender endeligt budgetalternativerne reduktioner, driftsønsker og anlægsønsker på eget område.</p> <p>Slut for yderligere budgetønsker til budgetmappen.</p>	Direktører

Høring slut 23. august 2019	Sidste frist for høringsberettigede til at afgive hørings svar.	Høringsberettigede
Administrationen 26. - 28. august 2019	Samling af hørings svar og udsendelse af dagsorden med bilag til fagudvalgene	Respektive forvaltninger
Budget og Regnskab 27. - 30. august 2019	Samling af hørings svar for alle udvalg – og danne materiale som bilag til budgetmappen. Udsættes således at budgetmappen udsendes til Byrådet den 12. september 2019	Se drejebog for høring
Økonomiudvalget 28. august 2019	Der er i den politiske mødekalender afsat møde mellem ØK og HovedMed.	Direktionen
Byrådet 29. august 2019	Temamøde: Ordinært møde:	Direktionen
Administrationen 30. august 2019	Budgetmappen til prioriteringsseminaret afleveres til Byrådets medlemmer under budgetorientering den 30. august. (vil formentlig ikke indeholde automatisk beregning af lån) Budgetmappen udsendes den 12. september 2019. (jfr. Økonomiudvalgets beslutning den 13. marts 2019).	Budget og Regnskab
Byrådet 30. august 2019	Budgetorientering Forventet udmelding om særtilskud og lånedispensationer for 2020 HovedMed deltager med 3 tilhørere	Direktionen
Fagudvalgene 2. - 4. september 2019	Gennemgang af hørings svar Gennemgang af halvårsregnskabet	Direktører
Byrådet 5. og 6. september 2019	Prioriteringsseminar UDGÅR – Økonomiudvalget besluttede den 13. marts 2019, at prioriteringsseminaret afholdes den 26. og 27. september 2019	Direktionen
Økonomiudvalget 11. september 2019	Fremlægger et budget i balance til Byrådets 1. behandling af budgettet den 19. september 2019 (en evt. budgetaftale) Ændret jfr. Økonomiudvalgets beslutning den 13. marts 2019. Slut for yderligere budgetønsker til budgetmappen	Direktører
Pakning af budgetmappe 12. september 2019	Indsat / flyttet jfr. Økonomiudvalgets beslutning den 13. marts 2019. Alle forvaltninger indsender efter fagudvalgsmøderne i august materiale til Budget og Regnskab med de endelige <ul style="list-style-type: none"> - Bidrag til råderum - Driftsønsker - Anlægsønsker 	Alle forvaltninger ansvarlige for at indsende bidrag til Budget og Regnskab

Budget og Regnskab 12. september 2019	Samling af hørings svar for alle udvalg – og danne materiale som bilag til budgetmappen.	Se drejebog for høring
Byrådet 19. september 2019	Byrådets 1. behandling af budget 2020-2023 Det vil være resultatet af en evt. budgetaftale der danner grundlag for det budget der 1. behandles. Udgår jfr. Økonomiudvalgets beslutning den 13. marts 2019. Såfremt der ikke indgår ændringer herefter, vil det være budgettet for 2020. Det skal derfor være endeligt med balance også i overslagsårene	Direktører
Byrådet 26. og 27. september 2019	Prioriteringsseminar Indsat jfr. Økonomiudvalgets beslutning den 13. marts 2019.	Direktionen
Fagudvalgene 7. – 9. oktober 2019	Fagudvalgene behandler forslag til takster for 2020 Takster der kræver BYR afgørelse fremsendes til godkendelse.	Direktører
2. oktober 2019	Sidste frist for indsendelse af ændringsforslag til budgettet.	Byrådssekretariatet
Økonomiudvalget 2. oktober 2019	Indsat jfr. Økonomiudvalgets beslutning den 13. marts 2019: Økonomiudvalget indstiller en evt. budgetaftale som ændringsforslag til budgettet til Byrådets godkendelse.	Budget og Regnskab
Byrådet 10. oktober 2019	Byrådets 2. behandling af budget 2020-2023. Tilføjet jfr. Økonomiudvalgets beslutning den 13. marts 2019: Evt. budgetaftale indgår som ændringsforslag til budgettet.	Direktører
Byrådet 10. oktober 2019	Byrådets godkendelse af takster (alternativt i Byrådet den 31. oktober 2019)	Direktører
Forvaltningerne uge 43 2019	De enkelte forvaltninger udarbejder takstkataloger og sørger for politisk godkendelse i fagudvalg inden fremsendelse til Økonomiudvalg og Byråd	Direktører
Økonomiudvalget 23. oktober 2019	Økonomiudvalget behandler forslag til takster og indstiller til Byrådets godkendelse.	Budget og Regnskab
Byrådet 31. oktober 2019	Byrådet fastsætter takster for 2020 Gældende for takster, der ikke er godkendt ved 2. behandlingen af budgettet.	Direktører
Budget og Regnskab senest den 10. november 2019	Budget og Regnskab udsender skabeloner til brug for budgetbemærkninger og personaleoversigter.	Budget og Regnskab
Forvaltningerne 3. december 2019	Personaleoversigt og budgetbemærkninger skal være indsendt til Budget og Regnskab	Økonomifunkt.

19. december 2019	Budgetberetning og budgetbemærkninger udleveres til Byrådets medlemmer på Byrådsmødet	Budget og Regnskab
Senest 21. december 2019	Offentliggørelse af budget. Budgetberetning Budgetbemærkninger	Budget og Regnskab

Afsnit 6 – Budgetforudsætninger

Indtægter

I hele 1.000 kr.	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023
Kommunal udligning <i>Et beløb som velstillede kommuner yder til fordeling blandt mindre velstillede kommuner, heriblandt Vesthimmerlands Kommune.</i>	-717.084	-717.084	-717.084	-717.084	-717.084
Statstilskud til kommuner <i>Tilskud fra Staten til drift af kommunen, idet kommunerne ikke selv finansierer udgifterne fuldt ud.</i>	-36.528	-31.728	-31.273	-30.687	-30.687
Indregnet kompensation for nedgang i folketal		-3.491	4.238	17.194	17.194
Udligning af selskabsskat <i>50 pct. af forskellen mellem en kommunes provenu af selskabsskat pr. indbygger og landsgennemsnittet udlignes.</i>	-21.840	-21.840	-21.840	-21.840	-21.840
Udligning vedrørende udlændinge <i>Beløbet dækker kommunens bidrag til hjælp til flygtninge, indvandrere og efterkommere af indvandrere.</i>	14.388	14.388	14.388	14.388	14.388
Kommunalt udviklingsbidrag <i>En udgift som kommunen betaler til Region Nordjylland, 135 kr. pr. indbygger</i>	4.999	4.129	4.129	4.129	4.129
Tilskud særligt vanskeligt stillede kommuner <i>Et tilskud som Staten en gang om året tildeler kommuner, som skønnes særligt vanskeligt stillet.</i>	-12.996	-12.996	-12.996	-12.996	-12.996
Beskæftigelsestilskud <i>Et tilskud fra staten som kommunen bruger til dagpenge til forsikrede ledige.</i>	-65.196	-65.196	-65.196	-65.196	-65.196
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-3.312	-3.312	-3.312	-3.312	-3.312
Tilskud til et generelt løft af ældrepleje	-5.688	-5.688	-5.688	-5.688	-5.688
Tilskud til styrket kvalitet i ældrepleje	-7.620	-7.620	-7.620	-7.620	-7.620
Tilskud til styrkelse af kommunens likviditet <i>Det indgår i aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2019, at der i 2019 ydes et ekstraordinært finansieringstilskud på 3.500 mio. kr. Tilskuddet fordeles på følgende måde:</i>					
<ul style="list-style-type: none"> • 1,5 mia. kr. fordeles som grundtilskud til alle kommuner fordelt efter indbyggertal. • 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet. • 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgaranti) under 179.200 kr. pr. indbygger. 	-33.816	-33.816	-33.816	-33.816	-33.816
Særlige tilskud	-11.868	-11.868	-11.868	-11.868	-11.868

<i>Med virkning fra 2017 er der oprettet en ny særtilskudspulje på 300 mio. kr. For 2019 udgør puljen 310,9 mio. kr. Puljen fordeles af økonomi- og indenrigsministeren efter kriterier for lavt beskatningsgrundlag og objektive kriterier for demografiske udfordringer i form af faldende indbyggertal og en stigende andel af ældre borgere, strukturelle udfordringer i form af lav befolkningstæthed og store afstande og beskæftigelsesmæssige udfordringer i form af et svagt arbejdsmarked som følge af forholdsvis få arbejdspladser i kommunen og forholdsvis store afstande til den nærmeste større by.</i>					
Forskudsbeløb af kommunal indkomstskat <i>Den samlede skat som forventes opkrævet hos kommunens borgere.</i>	-1.481.355	-1.481.355	-1.481.355	-1.481.355	-1.481.355
Afregning vedrørende det skrå skatteloft <i>Det skrå skatteloft er udtryk for det maksimale, en skatteyder kan komme til at betale i skat.</i>	2.295	2.295	2.295	2.295	2.295
Afregning af selskabsskat m.v. <i>Den andel af selskabsskatten, der er tilbage efter Staten har fået deres andel.</i>	-14.524	-20.788	-19.932	-19.141	-19.141
Kommunens andel af skat af dødsboer	-314	0	0	0	0
Modregning i bloktilskud <i>Engangsfradrag på 20% af kommunens udlodning ved salg af HMN Naturgas (i 2018).</i>	2.510	0	0	0	0
Grundskyld <i>Også kaldet ejendomsskat, fastsættes af de enkelte kommuner og skal udgøre minimum 16 promille og maksimalt 34 promille af grundværdien. Landbrug er lovmæssigt fastsat til 7,2 promille.</i>	-74.351	-74.351	-74.351	-74.351	-74.351
Total	-2.462.300	-2.470.321	-2.461.281	-2.446.948	-2.446.948
Pris- og lønfremskrivning		-57.451	-101.628	-141.032	
I alt	-2.462.300	-2.519.751	-2.563.928	-2.603.332	

Med gult er anført de indtægtsforhold, hvor indtægtsprognosen viser ændret resultat i forhold til 2019-budgettet.

Nedgang i befolkningstallet:

I resultatbudgettet som indgik i budgetaftalen for 2019 og overslagsårene 2020-2023 var der indregnet et fald i indtægterne vedr. nedgang i befolkningstallet. Nedjusteringen var begrundet i at befolkningstallet forventedes at ville stagnere.

Antallet af indbyggere i kommunen pr. 1. januar 2019 viser imidlertid et stort fald i kommunens befolkning. Registerfolketallet var på 37.108 indbyggere. Heraf var 166 indbyggere betalingsmæssigt tilknyttet andre kommuner. Kommunens tilskud beregnes derfor på baggrund af et betalingskommunefolketal på 36.942

I forhold til præsentationen for Økonomiudvalget den 13. februar 2019, er der sket store overraskende udsving i kommunernes folketal, der nu er tilgængelige (20/2-2019) fra Danmarks Statistik.

Der flyttes nu ca. 0,5 mia. kr. i udligning i 2020. 11 udkantkommuner taber hver mellem 20 og 72 millioner kroner i 2020, mens fire hovedstadskommuner hver får mellem 20 og 111 millioner kroner i ekstra udligning fra den særlige pulje for faldende befolkningstal.

De reviderede tal påvirker også Vesthimmerlands Kommunes tilskud, som nu kan beregnes til flg:

		2020	2021	2022	2023
Basis 2019	-35.250				
Beregnet 2020	-52.785	-17.535			
Beregnet 2021	-44.982		-9.732		
Beregnet 2022	-31.977			3.273	
Beregnet 2023	-26.928				8.322
Tidligere indregnet (budgetaftalen)		-3.491	4.238	17.194	17.194
Påvirker socioøkonomiske nøgletal		-14.044	-13.970	-13.921	-8.872

I resultatbudgettet kan der derfor foretages følgende korrektion vedr. fald i befolkningen

Fald i befolkningstallet påvirker modsat de kommunale indtægter i form af faldende tilskud pr. indbygger. Nettovirkningen er beregnet til:

		2020	2021	2022
Mindre tilskud		3.072	3.161	3.589

Driftsudgifterne

I forhold til det godkendte budget for 2019 er der foretaget følgende korrektioner (udover almindelig pris- og lønfremskrivning) i budgettet for 2020 og overslagsårene 2021-2022. Overslagsår 2023 er ikke dannet p.t.

Driftsudgifter	2019	2020	2021	2022
Økonomiudvalget	267.398	270.392	273.416	277.545
Sundhedsudvalget	703.737	703.056	702.961	702.961
Beskæftigelsesudvalget	555.798	562.328	564.496	564.496
Børne- og Familieudvalget	659.077	661.469	661.343	661.343
Kultur- og Fritidsudvalget	60.005	60.461	62.424	64.304
Teknik- og Miljøudvalget	85.659	86.206	85.423	85.373
Afbalancering af resultatbudget	0	-9.407	-21.359	-36.713
Pris- og lønstigninger	0	49.264	94.619	141.303
Driftsudgifter i alt	2.331.674	2.383.768	2.423.323	2.460.612

Økonomiudvalget		2020	2021	2022
Monopolbrud	BYR	-198		
Børn- og ungesystem	Lov	-14	-14	-14
Arkivering	Etårig	-500	-550	-550
Kompensation indefrysning ejendomsskat	Lov		-51	-51
Brugerportal folkeskolen	Lov		6	6
Valg - 2 valg i 2019 - tilbageføres	Etårig	-300	-300	-300
Ændring i Økonomisystemet	Lov	-6	-6	-6
Databeskyttelsesforordningen	Lov	-117	-117	-117
Udbud af IT-systemer	Råderum		-1.000	-1.000
Indregnet pulje til prisfremskriv		4.129	8.258	12.387
Andet			-208	-208
		2.994	6.018	10.147

Sundhedsudvalget		2020	2021	2022
Kræftplan III	Lov	291	291	291
Støtte til bil	Lov	-7	-7	-7
Demenshandlingsplan	Lov	-138	-138	-138
Klagesager	Lov	-7	-7	-7
KMf	Lov	-11	-11	-11
Fast tilknyttede læger	Lov	-136	-136	-136
Fast tilknyttede læger	Lov		-33	-33
Tandsundhed	Lov		-68	-68
Frit valg genoptræning	Lov		14	14
Frakendelser	Lov		-7	-7
Sammenbygning af Østermarken	Råderum	-500	-500	-500
Borger til Borger portal	Etårig	-75	-75	-75
Andet		-98	-98	-98
		-681	-775	-775

Beskæftigelsesudvalget		2020	2021	2022
Lov og cirkulære	Lov	6.530	8.698	8.698

Børne- og Familieudvalget		2020	2021	2022
Barnets Reform	Lov	18	18	18
Anbringelse	Lov	30	30	30
Kontinuitet i anbringelsen	Lov	0	26	26
Forældelsesfrister	Lov	-19	-19	-19
Barnets Reform	Lov	0	17	17
Tabt arbejdsfortjeneste	Lov		-11	-11

Socialt frikort	Lov	-28	-20	-20
Styrket kval. Dagp.	lov	-18	-21	-21
Demografi	Etårig	922	922	922
PAU-elever	Råderum		-135	-135
Mellemkommunal refusion	Råderum	1.750	1.750	1.750
Besparelse 1% STU	Råderum	45	45	45
Andet		-308	-336	-336
		2.392	2.266	2.266

Kultur- og Fritidsudvalget		2020	2021	2022
Dr. Ingrid hallerne	Byråd	-5	-139	-139
Romantid	Etårig	449	449	449
Romantid	Etårig	6	6	6
Svømmecenter	Råderum		2.000	4.000
Andet		6	103	-17
		456	2.419	4.299

Teknik- og Miljøudvalget		2020	2021	2022
Kollektiv Trafik	Etårig	-300	-300	-300
Kollektiv Trafik	Etårig	-2	-2	-2
Lov om miljømål	Lov			
Made in Denmark	Etårig	-430	-430	-430
drikkevandsressourcer	Lov		-97	-97
Busdrift Aars Nibe	Drift	321	321	271
Manko busdrift	Drift.	1.017	327	327
Aflødt drift	Drift	-50	-50	-50
Andet		-9	-5	-5
		547	-236	-286

Anlæg

I budgetaftalen for 2019 er indregnet følgende anlægsprojekter i de enkelte år:

1.000 kr.	Afsatte rådighedsbeløb				F
	2019	2020	2021	2022	
Indsatspulje	524	600	0	0	
Byfornyelse	215	0	0	0	
Ny telefonløsning for hele administrationen	1.625	1.625	0	0	F
Visit Vesthimmerland - infoskærme	163	0	0	0	F
Tilskud til bredbåndspulje projekter	200	200	200	200	F
Udskiftning af nødkaldsapparater	900	0	0	0	F
Nyt omsorgssystem	1.400	0	0	0	F
Nye Ipads samt bærbare computere	1.600	0	0	0	F
Sammenbygning af Østermarken 8-10, Aars	1.900	0	0	0	
Renovering plejecentre	2.000	2.000	2.000	2.000	F
Renovering af hjælpemiddeldepotet	1.000	1.500			
Løgstør Skole etape I og II	16.000	7.500			
Aalestrup Skole	3.000	20.000	10.000	0	
Grupperum Aalestrup Børnehus	2.200	0	0	0	
Masterplan – Skoler	2.550	4.000	4.000	4.000	F
Masterplan – Dagtilbud	500	1.250	1.250	1.250	F
Flytning Farsø SFO	500	2.500	0	0	
Landsbyudvalget	1.000	1.000	1.000	1.000	F
Vedligehold haller	500	500	500	500	F
Idrætsanlæg Løgstør	4.000	2.000			
Svømmecenter	15.000	15.000	15.000	15.000	
Toiletfaciliteter Aars Bibliotek	250	0	0	0	F
Johannes V. Jensens Museet	200	0	0	0	F
Bygningsvedligehold	6.000	6.750	6.822	6.650	F
Energirenoveringer iht. Energimærkning	500	1.000	500	0	F
Den Røde Tråd – Farsø	2.030	0	0	0	
Badebro Ertebølle	400	0	0	0	
Klimatilpasning	500	0	0	0	
Badebro i Hvalpsund	300	0	0	0	F
Vejrenovering kloak/lødn	8.000	15.000	8.000	8.000	F
Trafiksikkerhed	4.500	4.000	4.000	4.000	F
Trafik Aalestrup Idrætsc.	1.400	0	0	0	F
Gislumvej opgradering	0	0	5.000	5.000	
Asfaltbelægninger	500	500	500	500	F
Fortove opretninger	500	500	500	500	F
Byudvikling Søndergade	4.500	0	0	0	F
Knudepunkter Nt	210	105	0	0	F
Kongekajen	2.100	0	0	0	

1.000 kr.	Afsatte rådighedsbeløb				F
	2019	2020	2021	2022	
Ophalerbredding	2.330	0	0	0	
Toiletter Hvalpsund Havn	600	0	0	0	F
Flydebro Rønberg Havn	500	0	0	0	F
Uspecificeret		-2.530	25.728	36.400	
I alt	92.097	85.000	85.000	85.000	

De anlægsarbejder der er anført med et F er de anlægsarbejder, hvor hele anlægsprojektet og de afsatte rådighedsbeløb anses for bevilget og frigivet ved fagudvalgets behandling af sagen.

Der er anført anlægsprojekter for i alt 87.530.000 kr. Der er imidlertid kun afsat 85.000.000 kr. i budgettet.

Kommunal grundkapital (fremgår under finansforskydninger)

Ud over ovenstående anlægsarbejder er der afsat 5.000.000 kr. til brug for det kommunale grundkapitalindsud i almene boliger.

Jfr. Budgetaftalen for 2019 er anført:

"Der er godkendte projekter, der igangsættes i 2019. Disse projekter er der bevilget grundkapital til. I de kommende år prioriteres Klokkelyngen og projekt Aalestrup – lokalbyer og landsbyer, der er ansøgt af Aars Boligforening. Udbetaling af grundkapital forventes først at ske tidligst i 2020.

Grundkapitaltilskuddene ses som en samlet ramme for budgetårene, hvor der kan ske overførsel inden for den samlede ramme mellem årene."